

**ДО
Г-Н ПЛАМЕН МЛАДЕНОВСКИ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО
И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

СТАНОВИЩЕ

от Българска фотоволтаична асоциация, ЕИК: 175801326

Относно: Проект на изменение и допълнение на Наредба № 6 за присъединяване на обекти към електрическите мрежи (НИД на Наредба № 6).

УВАЖАЕМИ Г-Н МЛАДЕНОВСКИ,

От името на Българската фотоволтаична асоциация (БФА), която обединява и представлява 3/4 от инсталираните фотоволтаични мощности в България, представяме на Вашето внимание Становище във връзка с предложението за обществено обсъждане Проект на изменение и допълнение на Наредба № 6 за присъединяване на обекти към електрическите мрежи (НИД на Наредба № 6).

Изразяваме принципна подкрепа за усилията на Комисията за усъвършенстване на режима на присъединяване, включително въвеждането на облекчени процедури за несамостоятелни съоръжения за съхранение и регламентирането на съвместното ползване на преносната способност в съответствие със съществуващата европейска и национална законодателна рамка.

Предложените изменения и допълнения са необходима стъпка към модернизиране на регулаторната рамка, но за да се постигнат целите на законодателството и европейската политика за енергиен преход, е необходимо:

- да се гарантира реален и недискриминационен достъп до мрежата на несамостоятелните съоръжения за съхранение на електрическа енергия, включително за зареждане от мрежата;
- да не се въвеждат допълнителни финансови тежести под формата на гаранции за такъв тип съоръжения, когато са част от присъединен към мрежата обект за производство на електроенергия от ВЕИ;
- да се гарантира равнопоставеност, по отношение на производителите на електрическа енергия, в режима на присъединяване и условията за предоставяне на гаранции.

Същевременно считаме, че в предложението за обществено обсъждане НИД на Наредба № 6 липсва достатъчна яснота и правна сигурност по отношение на т.нар. „интегрирани обекти“ (несамостоятелни съоръжения за съхранение към обекти за производство на електроенергия), което е предпоставка за трайно установяване на изкуствени ограничителни условия в практиката по присъединяване от страна на мрежовите оператори. Подобни ограничителни практики не черпят легитимност нито от европейските, нито от националните законодателни текстове, а са параван за камуфлиране на технически и капацитетни дефицити в мрежата, които операторите използват като аргумент.

Същевременно считаме, че техническите и капацитетни дефицити, включително поради неравномерното им регионално разпределение, не могат да предпоставят липсата на категорични и изчерпателни регулации, особено на ниво наредба – като подзаконов нормативен акт, който има

за цел да артикулира в детайли основните положения на законодателния акт и е с всеобхватно и повсеместно приложение.

В тази връзка не споделяме и направения в последния параграф на стр. 2 от доклада на работната група по изготвянето на НИД на Наредба № 6 извод, че „замисълът на законодателя“ е включвал единствено хипотезата, че съоръженията за съхранение към обект за производство ще се зареждат изключително с генерираната от въпросния прилежащ обект за производство електроенергия, но не и с такава от мрежата. Без да се поставя под въпрос правилото, че при неяснота „замисълът на законодателя“ се тълкува (разяснява) единствено от самия законодател, следва да се подчертае, че в условията на субсидиарност (по смисъла на чл. 5 от Договора за Европейския съюз) релевантните разпоредби в Закона за енергетиката и Закона за енергията от възобновяеми източници (виж например чл. 116, ал. 10 и 11 от ЗЕ и чл. 26б от ЗЕВИ) представляват транспониращи правото на ЕС норми. В този смисъл Директива (ЕС) 2019/944 относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия, освен че дефинира понятията „съхранение на електроенергия“ и „съоръжение за съхранение на електроенергия“ (чл. 2, пар. 59 и 60 от Директивата) и очевидно не прави разграничение между самостоятелни съоръжения/инсталации за съхранение и такива, които са прилежащи към обект за производство/потребление, посочва, че същите следва да бъдат третираны като равнопоставени участници на пазара като всеки друг енергиен обект и не допуска, налагането (вкл. чрез административни или договорни практики) на дискриминационно отношение спрямо ползването на мрежата.

За нуждите на примера, като допълнителен атестат, че европейското законодателство допуска за подобни „интегрирани обекти“ (за производство и съхранение на електроенергия), компонентът съхранение да се зарежда директно от мрежата, се откроява и в т. нар. Общ регламент за групово освобождаване (Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията - GBER), който в своя чл. 41 обвързва възможността за директно освобождаване от прилагането на правилата за държавна помощ на публична финансова подкрепа за обекти, в които компонентът за съхранение поема поне 75% от енергията, която съхранява, от пряко свързана инсталация за производство на енергия от възобновяеми източници. Според същите правила, прилагането на това съотношение се следи на база годишно потребление на енергия за зареждане на съоръженията за съхранение, а не чрез ограничаване на достъпа до мрежата. Това води до извода, че (дори и според най-ограничителните режими, предвидени в европейското законодателство) се допуска в рамките на една календарна година едно несамостоятелно съоръжение за съхранение на електроенергия в продължение на 3 последователни месеца да черпи изцяло (на 100%) енергия за зареждане от мрежата.

I. По отношение на достъпа до мрежата за потребление (зареждане) на несамостоятелни съоръжения за съхранение към съществуващи обекти за производство на електроенергия.

Съгласно чл. 116, ал. 11 от Закона за енергетиката, при изграждане на съоръжения към вече присъединен обект за производство на ел. енергия, без промяна на присъединената мощност, не следва да се прилага пълната процедура по присъединяване, а се допуска облекчен режим чрез уведомление и изменение на договорните отношения.

Въпреки това, в практиката на мрежовите оператори се наблюдават опити за ограничаване или отказ на достъп до мрежата за потребление на несамостоятелните съоръженията за съхранение към присъединени обекти за производство на електрическа енергия. Това ограничение се обективира чрез разграничение между мощност за потребление и мощност за отдаване на присъединената мощност и се обосновава с липса на капацитет за потребление, независимо че обектът разполага с присъединена мощност. Считаме, че допускането на подобна практика на регулаторно равнище, противоречи на:

- целта на чл. 116, ал. 11 от Закона за енергетиката;

- принципа на недискриминационен достъп до мрежата;
- европейската рамка, включително Директива (ЕС) 2019/944, която третира съоръженията за съхранение като равнопоставени участници на пазара.

Същевременно, предложените изменения и допълнения с проекта на наредба не дават гаранции, че подобни практики ще бъдат преустановени, още повече че те възникнаха и съществуват въпреки разпоредбата на чл. 116, ал. 11 от ЗЕ.

В тази връзка правим следните предложения.

В текста на ал. 2 на новия чл. 49б преди думите „писмено уведомление“ се добави думата „единствено“, като същият придобие следния вид:

„(2) В случаите по ал. 1 ползвателят на мрежата подава единствено писмено уведомление до съответния мрежови оператор, в което се посочват техническите характеристики на несамостоятелното съоръжение/инсталация за съхранение на електрическа енергия.“

В допълнителни алинеи четвърта и пета към предложени нов чл. 49б или на другото систематично място в Наредбата изрично да се регламентира, че:

„(4) Допълнителното споразумение по ал. 3 се сключва преди издаване на разрешение за строеж, в случай че такова е необходимо, и съдържа задължение за оператора на електрическата мрежа да осигурява възможност за зареждане от мрежата и отдаване към мрежата на несамостоятелното съоръжение/инсталация за съхранение в рамките на присъединената мощност на обекта за производство на електроенергия.

(5) Считано от датата на подаване на уведомлението по ал.2, несамостоятелното съоръжение/инсталация за съхранение на електрическа енергия се ползва с предимство по отношение на капацитета на преносните способности на мрежата в рамките на посочената в уведомлението инсталирана мощност на съоръжението/инсталация.“

II. По отношение предоставянето на гаранция по чл. 29, ал. 1 от ЗЕВИ, съответно по чл. 16а, чл. 57а и 84а от Наредба №6.

Въвеждането на механизма на гаранциите по чл. 29, ал. 1 от ЗЕВИ по законодателен път имаше за единствена цел да отсее спекулативните от реалните инвеститори в съоръжения за производство на електрическа енергия от ВЕИ. Същевременно при изграждането на несамостоятелни съоръжения за съхранение на енергия към обект за производство/потребление на електрическа енергия, който разполага с присъединена мощност към съответната мрежа, този въпрос за спекулативния характер на инвестицията не стои. Развитието в технологичните възможности на съоръженията за съхранение на електроенергия от гледна точка на техния капацитет в определени случаи предполага необходимостта за увеличение на присъединената мощност на прилежащия обект за производство на електроенергия от ВЕИ.

Без да поставяме основателния за нас въпрос относно допустимостта с подзаконов нормативен акт (наредба), без изрична (а не обща) законова делегация, да се въвеждат сериозни финансови тежнени за икономическите оператори (каквото е случаят с НИД на Наредба №6, ДВ., бр. 84 от 2024 г.), считаме, че внедряването на несамостоятелни съоръжения за съхранение на електрическа енергия, включително и в случаите, при които се налага промяна на договорената присъединена мощност на прилежащия обект за производство не следва да се утежнява финансово с изискване за предоставяне на гаранции по чл. 16а, съответно по по чл. 84а от Наредбата. Още повече, както е упоменато по-горе, съображенията относно спекулативния характер на подобни инвестиции се оказват към днешна дата напълно ирелевантни.

В тази връзка правим следните предложения.

В ал. 5 на чл. 84а, в края на изречението да се добави следния текст: „...“, както и за несамостоятелно съоръжение за съхранение на електрическа енергия към обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници, независимо дали се променя общата присъединена мощност на обекта.“, като разпоредбата придобие следната редакция:

„...(5) Гаранция по ал. 1 не се предоставя за обекти за съхранение с присъединена мощност, равна или по-малка от 10,8 kW, или в случаите, когато не се променя общата присъединена мощност на обекта, както и за несамостоятелно съоръжение за съхранение на електрическа енергия към обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници, независимо дали се променя общата присъединена мощност на обекта.“

Същевременно, с оглед равнопоставеност, по отношение на производителите на електрическа енергия, в режима на присъединяване и условията за предоставяне на гаранции, предлагаме допълнения в чл. 57а ал. 4, с което се допълва параграф 7 от предложения проект за изменение и допълнение, със следния текст:

§ 7. В чл. 57а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „50 000 лв.“ се заменят с „25 564,59 евро“.
2. В ал. 4 се създава изречение второ:

„При изразено съгласие на оператора на електрическата мрежа предоставената гаранция се освобождава частично при сключване на договора за присъединяване в случаите, в които поддържането ѝ в първоначално определения размер води до свръхобезпечение в полза на оператора поради очевидна несъразмерност с прогнозната цена за присъединяване на обекта за производство.“

III. Допълнително предложение относно заварените случаи.

От гледна точка на правната сигурност, както и предвид разнопосочната практика от страна на мрежовите оператори, констатирана включително и в доклада на работната група по изготвянето на проекта на наредба, е необходимо в преходните и заключителни разпоредби към проекта на наредба да бъде предвидена и такава, уреждаща по-благоприятното третиране на заварените случаи (неприключили процедури) на подадени искания за извършване на проучване на условията за присъединяване на несамостоятелни съоръжения/инсталации за съхранение и на уведомления (по чл. 116, ал. 11 от ЗЕ), попадащи в обхвата на Наредбата за изменение и допълнение на Наредба №6 до обнародването ѝ в Държавен вестник.

Надяваме се изложените предложения да бъдат взети предвид при окончателното приемане Проекта за изменение и допълнение на Наредба № 6 за присъединяване на обекти към електрическите мрежи.

31 март 2026 г.
гр. София

БЪЛГАРСКА ФОТОВОЛТАИЧНА АСОЦИАЦИЯ